

Toelichting op voorstel rondom Algemeen Toegankelijke voorzieningen (i.h.b. bibliotheek)

Inleiding

In juni 2015 is besloten om in principe vanaf 1 januari 2016 structureel € 250.000 op de bibliotheek te bezuinigen. Daarbij is ook besloten voor een zorgvuldige implementatie van de bezuinigingen, eerst een maatschappelijke discussie te voeren over de spreiding van bezuinigingen op het maatschappelijk terrein, waar de bibliotheek een belangrijk onderdeel van is. De bedoeling was deze discussie snel te voeren zodat de raad uiterlijk in juni 2016 een definitief besluit kon nemen over de uiteindelijke hoogte van de bezuiniging op de bibliotheek per 2017. De bibliotheekorganisatie gaf op dat moment zelf al aan dat een bezuiniging van € 100.000 vanaf 2016 reëel haalbaar was. Daarom heeft de bibliotheek voor 2016 een incidentele extra bijdrage van € 150.000 gekregen om een start te maken met de gewenste transformatie.

Vervolgens is de dialooggroep Sociaal Domein verzocht de bedoelde maatschappelijk discussie in te vullen en over spreiding van bezuinigingen op het maatschappelijk terrein voorstellen aan te leveren. De dialooggroep heeft hier bewust geen uitspraak over willen doen en aangeven dat het aan de gemeenteraad is dit af te wegen en te beslissen.

Dit betekende dat opnieuw financiële overbrugging noodzakelijk was voor 2017 en 2018. Voor beide jaren zijn eenmalige extra middelen, ad. € 150.000, opgenomen in de begroting zodat de bibliotheek de transformatie verder vorm kan geven.

Transformatie bibliotheek

Uit de inbreng in verschillende dialoogclusters blijkt dat de bibliotheek goed verankerd is in de Nijkerkse samenleving. Dat ze een grote bijdrage leveren binnen het Sociale Domein en dat ze de afgelopen jaren goede stappen hebben gemaakt in de transformatie naar een toekomstbestendige organisatie.

De bibliotheek heeft onder andere:

1. een reorganisatie in gang gezet om de organisatie flexibeler te maken om aan de veranderende vraag te kunnen voldoen, zo zijn er een aantal mensen ontslagen;
2. een onderzoek laten doen naar de maatschappelijke meerwaarde van de bibliotheek;
3. nieuwe verdienmodellen onderzocht om zo minder afhankelijk te zijn van de inkoop door de gemeente Nijkerk. Een voorbeeld is de inzet voor bedrijven en hun werknemers rondom taalvaardigheden.

Daarnaast heeft de bibliotheek zich ingespannen om het project &/Entree tot een succes te maken. De bibliotheek zet zich in als partner om de fysieke transformatie ook om te zetten in een veel sterkere inhoudelijke samenwerking. Verder zijn ze als medepartner betrokken bij de totstandkoming van het nieuwe voorzieningencluster in Nijkerkerveen en de ideevorming voor een maatschappelijk plein in Hoevelaken.

De bibliotheek is met de uitvoering van een aantal taken gestopt maar heeft in de praktijk niets verloren aan kwaliteit. Ook de certificering van de bibliotheek is voor de komende 4 jaar weer rond.

Voorstel

Voorgesteld wordt om vanaf 2019 structureel € 150.000,- toe te voegen aan het budget voor de Algemeen Toegankelijke voorzieningen in het Sociaal Domein, primair voor de bibliotheek. Toekenning van de budgetten voor Algemeen toegankelijke voorzieningen vindt plaats via de inkooptafel AT. Daar worden alle partijen inclusief de bibliotheek maximaal uitgedaagd binnen het beschikbare budget door te ontwikkelen en samen met anderen optimaal effect voor Nijkerk te bereiken.

Argumenten

Het op peil houden van het budget voor de Algemeen Toegankelijke voorzieningen zorgt ervoor dat de organisaties, waaronder de bibliotheek, slagkracht houden voor kwalitatief goede dienstverlening, innovatie en transformatie.

Wanneer de taakstellende bezuiniging van € 150.000 ten opzichte van 2016 gehandhaafd blijft zal de kwaliteit en de omvang van het bibliotheekwerk in Nijkerk stevig afnemen en zal de integrale

positionering van de bibliotheek in de toekomst van het sociaal domein bemoeilijken. De bibliotheek zal fors in haar aanbod en formatie moeten schrappen, waardoor ze diverse lokale (ver)bindingen zal verliezen.

Uit het onderzoek naar het maatschappelijk effect van de bibliotheek (mei 2016) blijkt dat:

- klanten de bibliotheek waarderen met een 8 als gemiddeld rapportcijfer; de helft van de niet-leden ook belang hecht aan de bibliotheek en wel graag incidenteel gebruik maakt van diensten van de bibliotheek.
- de maatschappelijke waarde van de bibliotheek met name ligt in de informatieve functie, als neutrale en voor iedereen toegankelijke plek en als samenwerkingspartner van het onderwijs en andere (culturele) instellingen;
- de bibliotheek wordt gezien als plek voor persoonlijke ontwikkeling;
- er vanuit het maatschappelijk middenveld veel animo is om bestaande samenwerking met de bibliotheek te intensiveren of nieuwe samenwerkingsverbanden aan te gaan.

Vanuit de preventieve werking en de open inloopfunctie van het gebouw is het wenselijk dat de brede bibliotheekfunctie in stand blijft. De komende jaren liggen namelijk de grootste kansen bij een 'vernieuwde positionering van de bibliotheek in het maatschappelijke en sociale domein'. Vanuit alle verbindingen die de bibliotheek in de kernen heeft en de ondersteuning aan diverse zwakkere inwonersgroepen is de afgelopen jaren duidelijker geworden dat een investering in de bibliotheek een multiplier heeft en zorgkosten binnen jeugdhulp of Participatiewet voorkomt.

Als de komende jaren ontwikkelingen tot stand komen bijvoorbeeld met betrekking tot maatschappelijk vastgoed kunnen wellicht nieuwe kansen ontstaan. Dan kan opnieuw naar nut en noodzaak van het budget voor Algemeen toegankelijke voorzieningen worden gekeken.